

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 6 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 10.—Estranger 12.

LO DESAFÍO

ENTRE 'L GAS Y LA LLUM ELÉCTRICA.

Opinió d' un mistayre:

—Vaja, aixó de la llum eléctrica no dona. Desde que la encenen, per més que 'm passeji per la Rambla de las flors, no vench cap caps. Està clar: com que hi ha tanta llum, la gent se figura qu' encara es de dia y á ningú se li ocorreix comprarme mistos pera pujar la escala.

Opinió del *habitant* d' un kiosco:

—Si, aixó de la llum eléctrica ja va bè; pero si aquell globo d' allá l' haguessen posat vuyt ó nou pams més baix, y sobre tot, frente per frente del mèu kiosco, encara aniria millor. Llavoras jo no hauria d' encendre 'l quinquè, m' hi veuria més y no tindria gasto.

Entre dugas senyoretas guapas:

—¿Qué tal? ¿qué me 'n dius d' aquestas lluminarias?

—¿Ay filla! Si jo haguès de decidirho, no m' hi pensaria pas gens ni mica.

—¿Qui ha guanyat per tú?

—La llum, dona, la llum. ¿No has reparat lo molt que 'ns favoreix aquesta claror?

—Prou que ho he reparat. En quatre ó cinch vespres qu' hem vingut per aquí, ja hi rebut una pila de declaracions.

—¿Y jo! Mira, abir un militar va posarsem al darrera y va dirme aixis mateix: *Antes la tenia á V. por un angel; pero desde que, gracias á esta luz la he podido ver mejor, la considero un querubín...* ¿Eh, qué tal? ja sabs tú que querubín es molt més que ángel.

—Pues, mira; ja sabém lo que 'ns toca: no móurens d' aquest tros de Rambla.

—Y á veure si ab tanta llum algú s' hi enlluherna.

Entre dugas senyoretas llejtas:

—¿Dèu mèu, quins homes més poch atents corran! Ni 'ns miran ni fan cap cas de nosaltres... ¿Ho has observat, Pepeta?

—¿Prou! Y lo pitjor es que avants aixó no succehia. Desde qu' han inaugurat aquest diable de llum, sembla talment que tinguém un' altra cara.

—¿Vols dir que ho fa aixó?

—Per supuesto. O sino fixathi. Mentres passejem per la Rambla de las Flors, ningú 'ns tira cap requiebro ni 'ns llenca una mirada que valgui la pena; pero tot just a través lo Pla de la Boqueria y entrém á l' altra Rambla, tot cambia d' aspecte y desseguida tenim un' ójaltre pollo que 'ns fa l' ós.

—¿M' ho haguessis advertit, donal Aném desseguida, aném: está vist que la llum eléctrica no 'ns va bè. Será precis limitarnos á donar voltas per la Rambla del Centró.

Un que passeja sol:

—Vaja, m' agrada més la Rambla del gas que aquesta. Com que aquí las caras se veuen com al mitj del dia, es impossible passar per aprop d' un conegut sense que se 'n adoni. ¡Es un fástich! ¡A mi que m' agrada tant passejar una estoneta cada vespre ab tranquilat! Y ara sempre la mateixa cansó: Pássiho bè, senyor Pere; estigui bo, senyor Pau; endavant, *querido*; adios, menut; alante, noy gran... Nada; si aixó dura, ó no sortiré de casa ó aniré á passejarme pel carrer de las Moscas.

Un humorista:

—¿En tot succeheix lo mateix! Lo gas y la llum eléctrica no han fet més que repetir l' etern epissodi de la lutxa dels dos sexes. Lo gas es l' home; la llum eléctrica es la dona... Y la llum ha guanyat... ¡Naturalment!

Entre dos escura-butxacas:

—¿Estém perduts, Ley!

—¿Y aixó, Negret?

—¿Qué no veus aquesta iluminació que 'ns han *enministrat*? Aixó ho han fet per nosaltres...

—¿Cá!

—¿Qu' est ignocent! Aixó es clar com l' aygua; aquesta gent s' han dit:—¿Cóm ho farem per privar als taranguistas y demès classes d' exercir la seva professió? Llum, vinga llum... Y vet'aquí l' historia d' aquets globos y fanals que 'l diable se 'ls emportí.

—Vaja, Negret, me sembla que vas una mica massa enllá.

—Ja veurás, jo dich lo que 'm sembla: tú pensa lo que vulguis; pero per la mèva part jo 't juro que 'm fa més pòr un globo d' aquestos que tots los polissons de Barcelona.

Opinió d' un home económic:

—¿Quinas ideas més preciosas tenen los sabis del dial! Lo gas aumentat! La llum eléctrica á la Rambla! Aixó es una Xauxa en miniatura. Lo qu' es á mi, aquesta reforma 'm vè per la pinta. Fins ara cada vespre havia de cremar un parell d' horas lo quinquè pera llegir los diaris del dia... Desde avuy aixó s' ha acabat. Està clar, ¿qui m' impedeix venirlos á llegir aquí? Es molt més barato que llegirlos á casa y encara un hom tè la ventatja de que llegeix y fa exercici.

Opinió d' una casada *sensible*:

—¿Cá! No m' atraparà pas més. ¡Dèu me 'n quart de tornar á passejar per aquesta Rambla de las Flors ab lo mèu marit. ¡Ves si passava l' altre y li venia 'l rampell de fer una mueca patética com acostuma, quin escándol si ell se 'n adonava! Y no hi ha cap dupte; se 'n adonaria. ¡Com aquí 's véu tot!

Opinió d' una *colometa* *extraviada*:

—¿Qui déu ser lo murri que ha tingut lo pensament d' iluminar tant escandalosament aquesta Rambla? ¡Quánta claror! ¡Quánta llum! Veus' aquí un bon sistema per posarnos á la sombra.

Opinió d' un que cull *cigalas*:

—¿Ara si que 's veuen bè!

A. MARCH.

SENSE FEYNA

.....—Ja t' ho vaig dir, Simonet, que no hi faria gayre temps; ó sinó, fesne memoria de aquell dia que 's va escaure que jo passés per la Riba y que 'm vaig aturar á dirte una francesilla, perque ja sabs que jo tinch lo carácter alegre... ¿Te 'n recordas, oy?... Donchs ten present que 't vaig parlar del següent tenor: «Simonet, no cal que hi pensis: en Pelegrí no hi posará cabells blanchs manant tranvías, m' ho veig venir, tinch bon ull y 'm sembla que no s' hi está tant bè com diuen.» ¿Es aixó veritat?... Donchs, noy, com si m' ho baguessen dit y sense posarhi ni treuren una coma, ha succehit de la manera que tenia pronosticat. Com un home ho veu venir tot ¿saps? aviat las tè entesas aqueixas maquinacions...

—Veurás, despatxat... despatxat... Es que hi ha molt que dir respecte á aquest particular...

—¿Que cóm s' entén?... Home, molt senzill... ¿tens foch?... Dèu t' ho pagui, xich... Un cigarro que no val res; ja m' acabava de fer tornar étich; al menos m' ha fet gastar dugas capsas de mistos... Donchs tornant á lo que deyam, noy, alinat bèn bè 'l fiel de la balansa, ab justicia, á mi no 'm van despatxar, perque, gracias á Dèu, aquí 'hont me veus, en Pelegrí pot anar per tot allí ahont ha treballat ab la cara bèn alta y sense que ningú 'm bescanti, ni que may cap superior s' haja propassat una punta d' agulla, ni m' haja dit una paraula més enllá del altra. Després que alló no podia anar de cap manera; vaja, que no es fet per mi. Perque tú has de considerar qu' es un matament: tot lo sant dia de *planton* com un municipal, sinó que encare es més cansat, perque 'ls municipals poden estirar las camas passejantse amunt y avall de la seva demarcació y ho passen més distrets; pero 'ls cotxeros, fuig home, si fins sembla mentida com hi vaig aguantar tant...

—Mira, bèn prop de cinch senmanas m' hi vaig estar y sembla qu' era abir la primera vegada que vaig pujar al *pescante*, que allò no es tal *pescante*, ni cosa que se li sembli. Jo 'n deya la *trona* perque hi tèn molta semblansa. Allí, de cos present darrera 'l devanter, que semblas Sant Llorens de la Tapineria, perque no més se 't veu que mitja persona, y vinga fer prédicas als caballs, que jo, encare quan ne trobo algun del ofici que mani un tranvia y que sigui conegut, ja li dich desseguida:—Adios, *querido*, ¿quina epistola 't toca avuy?... Vaja, *alante* mossen *Tiretas*...

—Si, noy, si, també es del tranvia en *Tiretas*; tothom; si 't dich que 'ls cotxeros sembla que s' hajin begut l' enteniment...

—¿Que no l' hi explicat per qué me 'n vaig anar del tranvia? ¡Malviateje 'l cigarro, no vol tirar per res del món! Sembla un caball que jo li deya 'l *calmoso* perque era més gandul que 'l jeure. ¡Si aixó no es veneno ni may!...

—¿Que 'l llensí?... Mira ja está llensat... La qüestió, noy x ch, va ser la següent: Ja estás enterat de que no 'm quadrava gayre l' ofici, perque allí Simonet, tot va cap girat, infrintintse las costum y las usansas. Als primers dias, a saber, allò 'm semblava molt boniech. Veurem dalt de la *trona* (per aquell *entonces* no li havia tret aquest motiu a n' el *pescante*) ab lo pito a la boca, y pitada va, xiulada ve, frena aquí, frena allá, que a mi m feya l' efecte que desfés xacolata, en fi, noy, en una paraula, per arrodonir la qüestió y per dirho d' un plegat, perque jo no sè gastar floreyos de llengua, que 'l nou estament me semblava qu' era bastant passador...

—Ja tens rahò, Simonet, las cosas miradas de fora ó de dins son molt diferentas. ¡Y tal si ho son! Avants de una senmana, com qu' un hom es d' *alcances* y no se li amaga res, ja havia jo notat la diferencia y sabia de quin peu se dolian tot los que intervenen en aquell negoci...

—Si, vaig anar tirant, per aixó, perque en los temps que correm, tot fá de bon aprofitar y, com aquell, tot m' ho tirava a l' esquena perque veurás, jencaparrathil Y aixó anava seguint sense que ningú tingues res que dir respecte a la mèva conducta; perque aixó sí, y no es per retréureu, tothom ne queda content dels mèus serveys. Alguna vegada ¿saps? nos tiravam quatre *pipropos* ab lo *lassarillo* que portava darrera, 'l conductor vull dir, pero aixó era de tant que 'ns estimavam. Ell volia corre més de lo que la llei de Déu mana y jo li feya:—¿Que 't pensas encare que las bestias no sigan mèvas, que no tincn conciencia?... ¡Qué vens a donar lo *dictamen* en una cosa que tant hi 'entens' pèl cap com per la qua, si en ta vida sabrás qu' es agafar una brida! Per aixó anem tant bè a Espanyal...

—Y está clà qu' está bèn dit... Tot aixó, anem dient, eran petitesas que ni val la pena de contarlas; pero lo bó va ser quan ve Sant Antoni y sè que per aquella diada havia de trevallar...

—Ja m' ho pensava que 't sorprendrias perque la presensió era envalentonada y ja sabs que a mi no m' espantan las bravatas. ¡Trevallar lo dia de Sant Antoni! ¿Que som heretjes aquí? Perque tú, Simó, ja sabs quinas son las mèvas creencias. Jo no aré ser tot lo que vulgas, perque en aquest món no hi ha cap home pur, vull dir que no tinga un defecte ó altre, que 'l que no tèn un vici per correllir, ne tèn, no dos, sinó mitja dotzena per esmenar quò es aixó?... Donchs, veurás; arriba la vigilia de la festa y 'm dihen: «Pelegri, demà anirém ab lo...» are no 'm recorda 'l número, pero sè qu' era pèls quaranta... etcètera. Jo, que ja 'm veyia venir la pedregada a sobre, no més faig que sentir lo *mandato* y responch desseguida: «en Pelegri no vol tenir cap desgracia en la seva persona, ni en lo bestia que mana gèstá entés? Ab tants anys que soch cotxero, ningú podrá dir que jo haji fet un tort a Sant Antoni treballant per aquesta diada; perque en Pelegri no está renyit ab los seus interessos...»

—Ja pots contar si 'm van dar los despatxos desseguida; pero bèn mirat, vaig ser jo qui 'ls va despatxar perque si jo hagués treballat lo dia del patrò, a horas d' are encare estaria fent sermons y desfent xacolata...

—Pero qué hi farás si en aquest món no som tots iguals? Si tots los cotxeros haguessen estat avinguts y haguessen dit: *nada*; demà no 's treballa y surti 'l que vulgui, qu' es lo que s' havia d' haver fet per portarse 'com se déu, lo gremi hauria quedat en lo seu lloch y ningú hi tindria res que dir...

—Veurás, aixó qu' are tú 'm dius, ja ho he pensat més de quatre vegadas: que anessin a peu per un dia; que no perque 'l senyorio haji d' espalllar una mica més lo calsat y cansarse un poch més que 'ls altres dias, 'ns hem nosaltres de malquistar ab Sant Antoni; que sinó que 'ns tèn probada la voluntat que 'ns porta, quasi 'l faria capás de que 's proposés deixarnos de la seva mà...

—Si, home, si, de tot aixó que passa 'n tenim la culpa nosaltres mateixos que no som bons ni per tenir una bona avinensa entre 'ls del ofici, perque tothom tira pèl seu costat, en perjudici de tots que may podrém fer res de bó... Mira, 'l mateix dia que me 'n vaig anar los ho vaig dir a n' els altres cotxeros, perque ja sabs que no 'm queda res al pap, vull dir que tot ho dich...

—¿Que qué 'ls vaig dir? Home, pues, *nada menos*

que 'ls cotxeros d' avuy en dia sembla que siguin de sucre, que no hi ha punt en realzar l' ofici, que en sa vida se semblarán als del mèu temps y, en fi, noy, m' hi vaig desmandar que ni sè lo que 'ls vaig dir, perque vaig buidar lo pahidor...

—Ells se van *llamar quietus*; perque avuy no hi ha caràcter, ni pit, ni *alma*, ni res... Y no es que jo ho senti per mi, perque ja comenso a anar cap per avall, vaig fent anys 'm 'entens' pero 'm sab grèu per la reputació del gremi en general...

—Tens molta rahò, Simonet; jo que mirava pèl bon nom del ofici, n' he sortit ab las mans al cap ¿qué te 'n sembla d' aixó, noy xich?...

—¡Angelal tú ho has endevinat 'me caso ab rondal Sempre 's romp la corda per la part més fluixa... Has parlat com un libre... Aném a béuren dos del *mono*.

JUST ALEXI.

À UN ADVOCAT DE NOU.

Amich Jaumet, ja t' han dat lo títol que tant volias... després de estudiar molts dias per fi has sortit advocat.

Com que al ofici ets novell, perque prengas experiencia segons la mèva conciencia vaig a darte algun consell.

Has emprés una carrera que per poder figurar, es precis pastejar, més clar: s' ha de sè un pastera.

Doná rahò a qui no 'n tèn probá que 'l pillo es honrat, dar sempre per llebra gat... vet' aquí 'l que tens que fè.

Sentiments y bonas obras, y procedi ab rectitut... se deixa aquesta virtut pè 'l qu' es advocat de pobres.

A aquell qui tèn més halaga defénsal fins a mori, soch aixis fillet, per mi es *conde el conde que paga*.

Veurás sempre que la gent te posará a las estrellas tindrás plets a tamborellas y dirán que tens talent.

Si no ho fas aixis no m' erro ni un quarto arreplegarás y quan moris portarás poch capellans a l' enterro.

Quan vinguin las eleccions te presentas candidat promet molta llibertat dius... que farás concessions;

que quan siguis al congrés farás discursos en gran dius... sobre tot qu' ets amant de la Industria y del Progrés;

qu' enemich de la reaccio per tú 'l més gran ideal es un govern liberal que pugui dar protecció.

Y ab aquesta lletania resultarás elegit, mes quan sigas a Madrid te fas de la majoria.

Aixis ja ab tal situació no t' has de esforsá 'l magí, tot se conclou en dir si ó si no 't convé dir no.

Y tenint la llansa en ristre no seria gens extrany que fossis al cap del any un nou y flamant ministre.

JOSEFINO.

Romea es lo primer teatro de hivern que ha obert las portas, y per cert que 'l publich ha tornat a trobar als mateixos actors que l' any passat hi havia, *Sota terra*. Mentre se prepara l' estreno de un nou drama de 'n Pitarrá, s' ha posat *Vida alegre y muerte triste*, que ha valgut molts aplausos al estudiós é inteligent actor Sr. Bonaplata, y s' ha estrenat ademés lo monólech *No té más* a carrech de 'n Fuentes.

Consignem avants de tot que 'l citat monólech, escrit ab facilitat y abundós de xistes vá fer riure a la concurrencia, que cridá al autor a las taulas, y aixó que en aquesta obra més que en cap altra del Sr. Aulés se necessita un vocabulari per entendre un gran número

de termes de *garito* y de *bolsa* de que está plagada. L' hi vista impresa y es llástima que no tinga notas com la Biblia. L' assumpto se reduheix a una disertació comparativa entre la *ruleta* y la *bolsa*, de la qual l' última 'n surt molt mal parada, y cuidado que la bolsa es permesa y la ruleta no.

Una de las cosas més xocants de aquesta producció es la dedicatoria, al Governador de la Provincia. «Excm. Sr., diu l' autor: si no 'm descubreix li diré una cosa. ¿M' ho promet? Bueno, donchs, escolli.—No 's pot arribar a formar una idea de lo oportuna que vá ser l' arribada de V. E. a n' aquesta capital. Tothom jugaba. ¡Hasta jo!

Prou.»

... Dintre de poch s' obrirá 'l *Principal* ab la companyia dels Calvos y la Contreras. Després de la seva brillant excursió per América, 'l *Teatro Principal* serà 'l primer d' Espanya ahont tornarà a funcionar aquella aplaudida companyia.

Al *Liceo* pensan obrir lo dia 27 ab la *Gioconda*, una ópera que vá passar aquí casi desaparebuda; pero que, segons tincn entés, l' intrépit mestre Goula está empenyat en fernós hi veure cosas que no las hi hem vistas; pero que hi son. A veure si quan la sentim podrém dir:

—Ay, ay, aquella pesseta que la teniam per falsa, fregada per en Joanet ha resultat ser bona.

... Mentre esperém totas aquestas novedats, los hi recomano, si no ho han fet encare, que s' arribin una nit al *Circo eqüestre* a contemplar y a sentir las xilofonistas. Aquellas trinas repicant ab una precisió y un bon gust admirables, unas fustas sonoras, y després la Celina fent maravellas ab lo violi son—sense cap mena de duptes—l' éxit de la temporada.

... Duas novas companyias dramáticas se proposan fer passar divertidament las festas del hivern al públich amant de las funcions baratas: lo Sr. Riutort a *Ribas* y 'l Sr. Tutau a *Novedats*. Aquesta última, de la qual ne forma part la Sra. Mena, 's presenta ab un personal numerós y lluhit. ¡Tirapeixet, jo ho crech! Com qu' es la mateixa companyia que ha de dar funcions catalanas al *Principal* ¡juginse si estará bèn reforsada!

... He vist que al *Odeon* se representa una obra de circunstancias titulada: *Lo brau tinent Capriles*. Aquesta obra retrata l' activitat del seu autor. Aquesta es l' hora que no s' ha posat bèn en clar que vá ser lo de las Carolinas, y ja en Piquet n' ha fet un drama. «*Al que madruga Dios le ayuda*.»

N. N. N.

RECORTS.

¿Recordas, nina del cor, aquellas nits tant preuhadas, que ferits de suau amor, nos passejavam pèl hort ab las mans entrellassadas?

¿Recordas ab quin anhel, me mirava jo, m' aymia, en tos ulls blaus com lo cel, y sens pena ni rezel nos sorprenia lo dia?

¿Recordas los juraments, de ser fidels y constants que 'ns feyam a tots moments, y qu' eixian tant ardents de nostres cors palpitants?

¿Recordas ab quin afany n' esperavam la vesprada, semblantnos cad' hora un any, y trobant mil cops estrany qu' encar no fos arribada?

¿Recordas las estonetas plenas d' inmensa dolçor, que a cau de las orelletas, te deya mil amoretas sortidas del fons del cor?

¿No recordas que las cordas de nostre anhel y esperansa, jamay se mostraren sordas?... ¿No ho recordas?... ¿No ho recordas?... ¡Donchs menja quás de pansa!

C. CRISPIN.

ESQUELLOTS.

De un quant temps ensá l' empresa del carril de Tarragona a Barcelona y Fransa sembla que marxa descarrilada.

No son tot hù 'ls temps actuals en que las accions rastrejan com un auell ferit y 'ls dividendes se 'ls pintan, y aquells en que tot anava en l' aye y las locomotoras en lloch d' escorias de carbó semblava qu' escupian dobles de cinch duros.

L' orgull y la vanitat del director, per qui 'l rey no

li era bon mosso, té una gran part, sinó tota la culpa del estat cada dia més tísich de la companyia.
Y no obstant, no es ell qui la paga.
Qui la paga es... ¡qui ha de ser! qui la paga es el último mono.

Temps endarrera va fersé una gran espurgada d'empleats. Numerosos pares de familia que 's guanyavan la vida cumplint ab lo seu deber, van rebre las dimissorias ab l' excusa de fer economias.
No n' hi havia prou encare, y als que quedavan va rebaixarse'ls lo sou, fins á un punt inverossímil.
Restavan los maquinistas y fogoners y á pesar de que la vida dels passatjers está en mans de aquests funcionaris, tractava també de posarlos á dieta; y tant era lo que se 'ls mermava la racció, que van veure's obligats á declararse en huelga.
Per fortuna la cosa va arreglarse davant del gobernador de la provincia.

Entre las economias introduhidas no se sab encare que s' hajan rebaixat un centim los grans sous que disfrutaban los que son causa del mal estat de la companyia.
Y 'ls accionistas quiets, sense atrevirse á alzar lo gallo.
Bè es es veritat que dintre de poch no 'ls quedarà ni 'l nom de accionistas.
Si volen parlar ab franquesa, haurán de dirse *pas-sionistas*.

Si 'm volen creure á mi no comprin per res del mon un sol objecte procedent de Alemania.
¿Saben los famosos alcohols que 'ns envian? Son fets de patatas, y son tant dolents que si 's tiran al vi, lo vi s' espallia. ¡Guárdinse de fer anar lo vi ab malas companyias!
Los cigarros de Hamburgo que algunas vegadas se venen com si fossen de l' Habana son més dolents que 'ls del estanch que ja es tot lo que pot dirse.

Fins las joguinas son detestables.
Compran una caps de soldats, molt ben pintats, molt bonichs y molt baratos: obsequian á una criatura ab aquest regalo; la criatura 's queda més contenta qu' en Bismarck ab las Carolinas.
Però un dia 's fica un soldat á la boca, y ja ha begut oli... Agafa un mal de ventre que 's recargola y li venen vómits, y rampas y trastorns... Qualsevol diria que t'è l' cólera. Y la veritat es que si no t'è l' cólera, queda envenenada.

Los alemanys son tant poch escrupulosos que emplean venenos actius per pintar joguinas destinadas á inexpertas criaturas.
Els pensarán:—¿Una criatura morta? Un enemich menos. Una baixa ocasionada pèl nostre exercit de plom.

Dintre de poch s' han d' elegir senadors per cubrir algunas vacants.
Y lo més bonich es que fora 'l govern, no s' ocupa ningú de aquest assumpto.
Lo govern ha fet ja la tria dels candidats que han de sortir elegits, y ho serán ells y ningú més.
Per lo que toca á Barcelona 's parla dels Srs. Ferrer y Sabater.
—Me sembla á mi que ja seria hora de que elegissen á algun senyor *Llauner*, me deya un fabricant d' embuts.

Una caricatura de un periódich extranger.
Compareix una minyona davant de un tribunal, y entre ella y 'l president s' entaula 'l següent diálech:
—¿Cóm se diu vosté?
—Carolina.
—¿Carolina! Donchs diga senyora que 'l seu nom sol revela qu' está á mercé del primer ocupant.

Lo *Butlletí eclesiástich* de aquest bisbat publicava aquest dia una carta de un tal Elias Bianchi, arquebisbe de Nicosia, donant gracias al bisbe Catalá y als fiels de aquesta diócesis, per haver enviat per la seva intermediació més de 3,000 duros pèl *dineru* de San Pedro, qual cantitat va ser entregada á mans del Papa 'l dia del seu sant... es á dir lo dia de San Joaquin.
—Ay, ay, exclamava una beata, ¡quina cosa més extranyal 'm creya jo que 'l papa s' anomenava Leyon y are resulta que 's diu Quimet.

Diálech:
—Avuy el *Correo catalán* duya una cosa més bona...
—¿Es possible? Casualment es un periódich que may diu res de bó.
—Jo no 't dich que deya, sino que duya... Figurat que la minyona ha vingut de la plassa ab una lliura de pernil hermosíssim embolicat ab un full del *Correo catalán*. Es la primera vegada que aquell periódich ha dut una cosa sustanciosa.

Lo director de *La Campana de Gracia* 'm fá un encàrrech, y jo 'l traslado fielment als que acostuman á favorir L' ESQUELLA DE LA TORRATXA ab los seus escrits. Tractantse de publicar l' *Almanach* més aviat que 'ls demès anys, se invita á tots los escriptors que 's dignin favorirlo, se serveixin enviar sos treballs avants del dia 20 del corrent octubre.

Ab aixó ja ho tenen entés. Se 'ls agrahirá la puntualitat. Los treballs qu' envihin poden ser polítics ó literaris; pero 's prefereix qu' en un y altre cas sigan festius ó satírics.

Los francesos han declarat ilegal la circulació de la moneda espanyola.
Aqui declaran ilegals als republicans, y á Fransa las pessetas.
¡Si será tal vegada perque son pessetas monárquicas!

A Valencia han agafat á un curandero anomenat Tio Pepe.
Lo Tio Pepe es un gran home. No sab de lletra, ni vol saberne, ab la particularitat de que fa frasses y diu veritats com la següent:
—Quant més se llix menos se sab.

Lo govern agafant al Tio Pepe ha comés una solemne injusticia.
¿Per qué 'l Tio Pepe s' ha posat á curar sense haver estudiat medicina, hi ha que agafarlo?
Llavors agafeu á tots los que 's posan á governar, sense haver estudiat administració.
Agafeu á tots los curanderos de la nació.
Ab més motiu encare que al Tio Pepe, perque mentres á aquest van á trobarlo unicament los que voluntariament creuhen útil servirse d' ell, los curanderos de la nació s' imposan, y hem de passar per ells vulgas no vulgas.

Per últim regoneix D. Joan Mañé y Flaquer en sos articles sobre la derrota de 'n Nouvilas, que després de l' acció van cometres grans barbaritats. Diu aixis l' articulista:
«Merodeadors—los cobarts que no solen pendre part en l' acció—anavan registrant las butxacas dels morts, rematant als ferits y matant als pobres soldats que trobavan amagats entre las matas »

Sobre aquest particular, puch contar un fet rigurosament históric.
Jeya sobre 'l camp de batalla gravement ferit un pobre capitá, y en lo moment en que aquells miserables que 'l Sr. Mañé diu que eran merodeadors, feyan l' ofici repugnant de corps, cebantse ab los cadavers, vejé passar á dos individuos ab un fanalet.
Aquella llum va obrirli 'l cor á la esperança.
—Bona gent, digué 'l capitá, salvéume. Estieh ferit, portéume á cubert y cuidéume. Vos ho pagaré bè. Mestres tant, teniu.
Y trayentse un cinto de cuyro, anomenat *culebra*, plé de monedas d' or 'l entregá á aquells dos individuos.
—¿Qué 'l duhém á casa? preguntá un d' ells.
—No sigas tonto, respongué l' altre. ¿No véus que si li duyam, després quant se veuria curat diria que li hém prés aquets diners?
—No, bona gent, jemegava 'l capitá: aquestos diners son vostres, vos los dono... salvéume.
—Res, res, digué un de aquells miserables: boca tancada, no parla. Y rebatentse sobre l' infells que 'ls demanava clemencia y 'ls la pagava, allá mateix acabaren de matarlo.

La Junta de Salubritat ha donat un' ordre prohibint, mentres durin las actuals circumstancias, la venta de bolets y de castanyas.
Ja ho sab lo govern, ja ho saben los conservadors aficionats com ningú á despatxar aquets generos.
Veritat es qu' ells no 'ls venen.
Los *donan*.

Parlant de música deya un compositor:
—Los músichs som enemichs de las quintas.
Y un amic seu molt avansat de ideas, li va respondre:
—Nosaltres, los republicans, també.

TRENCA-CAPS.
XARADAS.

I.
—¿A quin' hora 's hu-segona lo senyó del primer pis?
—Que vol dir un tal D. Lluís.
—Just.
—Donchs no es á Barcelona.
—¿No?... y que sab 'hont ha marxat.
—A *Hu-tersa*, per tot estar.
—Pues aixis no ha de torrar

¿are si que m' ha trunfall
—Allí la senyora Marta,
vull dir sa muller.
—Cabal.
—Diu que farà de *total*...
per 'xó ell deixá la *dos-quarta*.
AREDNABAL.

II.
En *Hu-dos* té una germana
que li diuen *tres Hu-quart*
y sempre al matí y al tart
de menjar *total* té gana.
ASNEROLF ALKUSPA.

MUDANSA.
Pèl carrer del *Tot* passava
venint del *Tot* mon nebot
y un home que un *tot* portava
ab un bastó li féu traba
y va caure fentse un *tot*.
J. STARAMSA.
ROMBO.

Primera: ralla vertical y horizontal; una consonant.
—Segona: en las casas n' hi ha.—Tercera: nom d' home.—Quarta: població catalana.—Quinta: diposit per posar botas.—Sexta: riu de Catalunya.—Séptima: una consonant.
J. P. DE VIDRERAS.

LOGOGRIFO NUMERICH.
1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Exercici militar.
7 5 6 4 1 4 5 6.—Nom de dona
3 6 4 8 2 1 2.— » home.
6 4 8 9 8 6.—Carrer de Barcelona.
7 5 6 8 6.—Nom de dona.
3 4 5 6.—Una bestia
8 9 3.—Una beguda.
3 6.—Part del cos humá.
1.—Una consonant.
UN LL.

TRENCA-CLOSCAS.
GRAMÁTICA.
Formar ab aquestas lletas lo nom de un carrer de Barcelona.
A. BOFARULL Y P.

CONVERSA.
—Manel, ¿vols venir á Moncada?
—¿Qu' es aixó de aná á Moncada? Jo cada any vaig al meu poble.
—Ay, ay, ¿quin poble es lo teu?
—Búscaho qu' entre tots dos ho havem dit.
UN FERRANISTA.

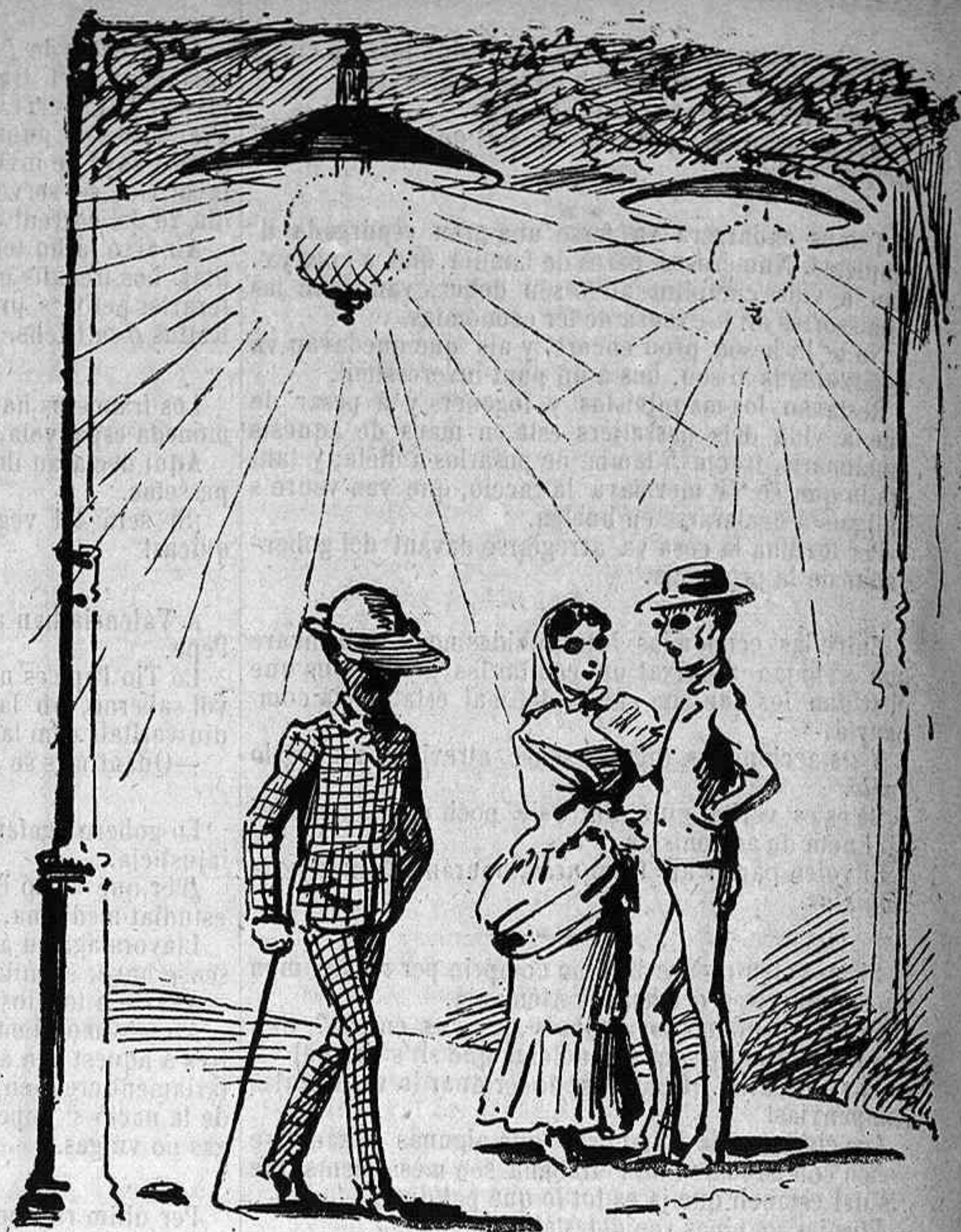
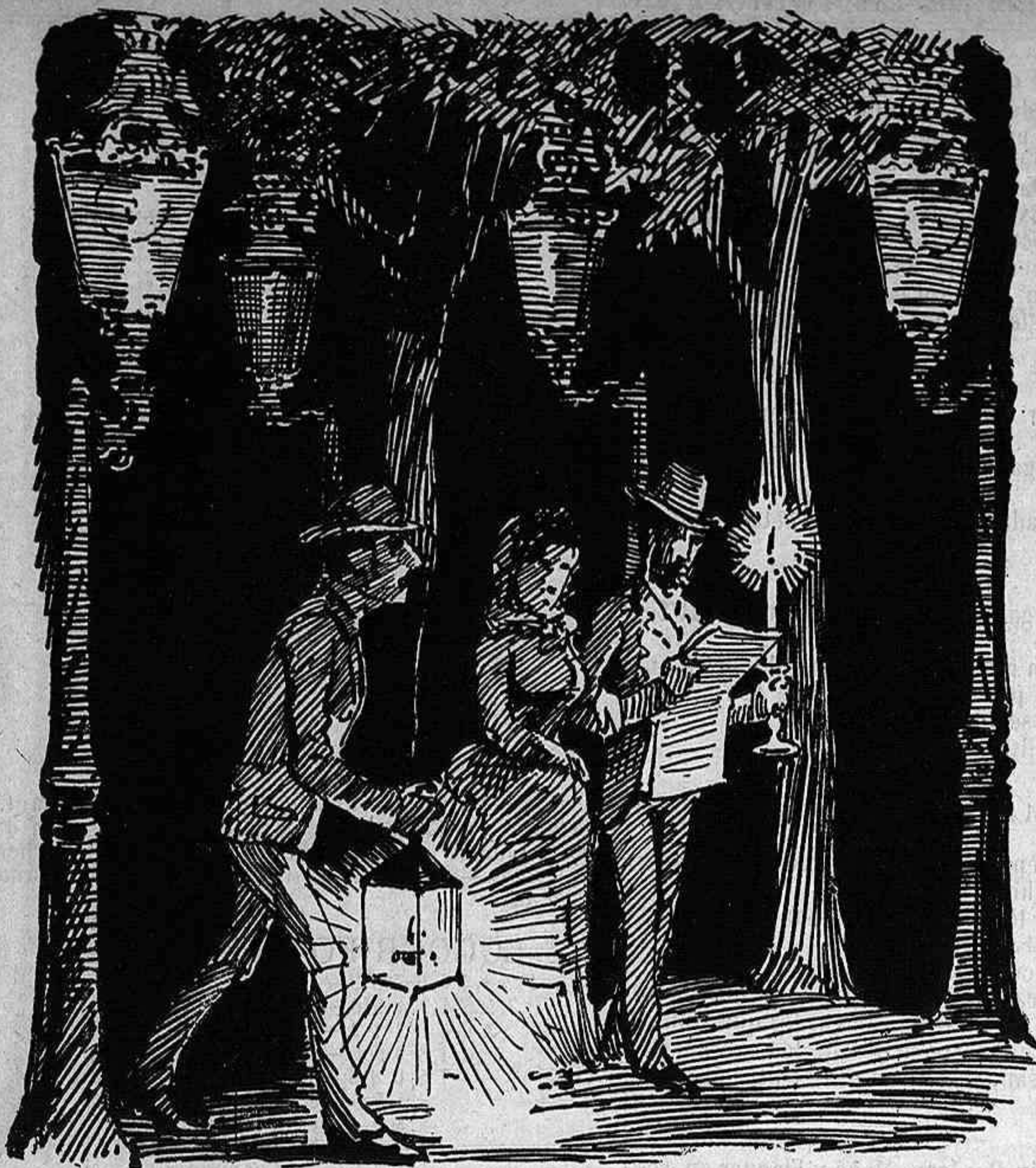
GEROGLIFICH.
X
TILI
LITI
L
ADI
ESTREMATIS.

SOLUCIONS
A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.
1. XARADA 1.ª.—*Co-lo-mb*.
2. Id. 2.ª.—*Pi-lar*.
3. MUDANSA.—*Nena-Nana-Nina-Nona*.
4. ANAGRAMA.—*Criada-Cadira*.
5. LOGOGRIFO NUMERICH.—*Valentí*.
6. TRENCA-CLOSCAS.—*Sampedor*.
7. INTRÍNGULIS.—*Malla-Mall-Ma-M*.
8. GEROGLIFICH.—*Per reussenses á Reus*.

OBRAS DE C. GUMÁ.
Fruyta amarga.—Colecció de poesias. 2.ª edició. . . 2 rals.
Fruyta verda. » » 2.ª edició. . . 2 »
Fruyta agre-dolsa. » » 2.ª edició. . . 2 »
Fruyta madura. » » 2.ª edició. . . 2 »
L' amor, lo matrimoni y l' divorci.—3.ª edició. . . 2 »
Del bressol al cementiri.—Viatje bufo-trágich. Cuarta edició. . . 2 »
Buscant la felicitat.—Quento fantástich. 2.ª edició. . . 2 »
Petons y pessichs.—Colecció de poesias. 3.ª edició. . . 2 »
Barcelona en camisa.—Revista satírica. 3.ª edició. . . 2 »
Lo deu del sigle y lo caml de la fortuna.—2.ª edició. . . 2 »
¿Home ó dona?.—Capritxo cómich. 2.ª edició. . . 2 »
La dona nua. (Moralment).—2.ª edició. . . 2 »
Tipos y topes.—Colecció de retratos á la ploma. . . 2 »
¿Guerra al cólera?.—Pèl Dr. C. Gumá. 2.ª edició. . . 1 »
Cla y catalá.—(Gramática parda.) 2.ª edició. . . 2 »
Don Quijote de Vallcarca.—Passeig extraordinari. . . 2 »
¡Ecce Homo!.—Monólech representable. 3.ª edició. . . 2 »
Mil y un pensamientos.—Libre dedicat á la clase obrera. . . 4 »
Filomena.—Viatje al interior d' una dona. . . 2 »
Lo cólera y la miseria y una carta al Dr. Ferrán. . . 2 »

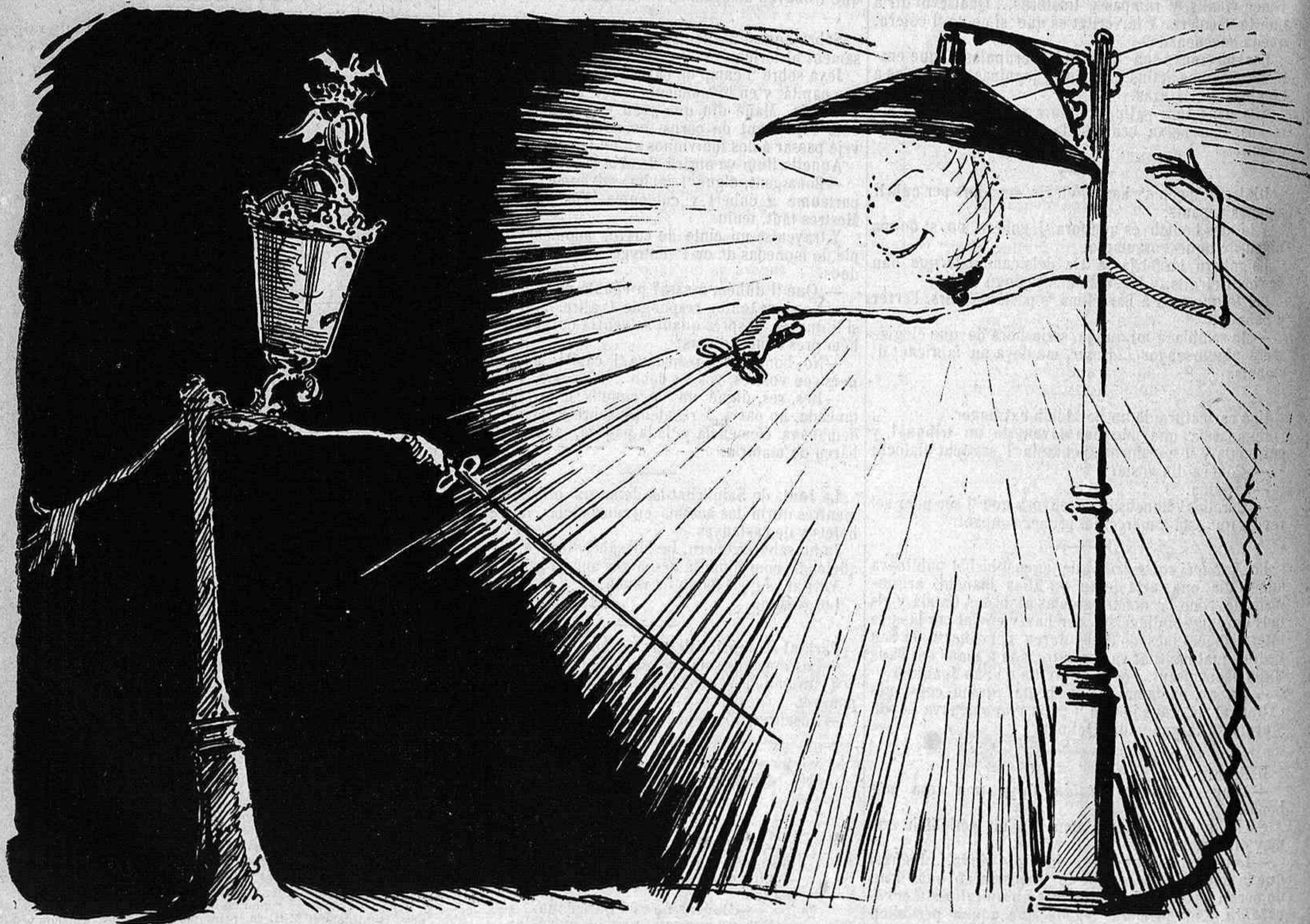
PRÓXIMA Á PUBLICARSE:
Sobre las donas.—Polémica entre C. Gumá y Fantástich.
Aquestas obras se venen en la Llibreria Espanyola de Lopez, Rambla del Mitj, 20, principals librerias, kioscos y á casa 'ls corresponents de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA.

Carcer: Imp. de Llu s 1888, MICH DEL TESTO, 21 y 23

Si volen passar per la Rambla del Centro, il·luminada pel gas, no tenen més remey que anarhi ab llum.

En cambi si tractan d' atravesar la Rambla de las Flors, il·luminada per la electricitat, pósinse ulleras negras ó pantallas.

En aquest desafió de sis mesos, perderá 'l gas, y aixó que la llum eléctrica presenta més blanco.